

# Żyję w świecie



## Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- pogłębienie prawdy o braku sprzeczności między wiarą a rozumem;
- ukazanie wiedzy jako drogi prowadzącej do poznania Boga.



## Treści nauczania – wymagania szczegółowe

### Uczeń:

- podaje argumenty podpierające tezę o braku sprzeczności między wiarą a nauką;
- swoimi słowami tłumaczy, na jakie pytania odpowiada wiara, a na jakie nauka;
- wylicza metody pozwalające na rozwój wiedzy i wiary;
- wymienia przykłady dzieł sztuki sakralnej.



## Pojęcia i postaci

wiara, rozum, poznawanie świata, nauka.



## Wartości

wiara, rozwój intelektualny, wiedza.



## Metody i środki

pogadanka, prezentacja multimedialna, praca w zeszycie, pantomima, praca plastyczna, praca z podręcznikiem, karty pracy, SMS.



## Propozycja realizacji



## Modlitwa na rozpoczęcie

*Chwała Ojcu.*

**Cele lekcji.** Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę znał argumenty na poparcie tezy o braku sprzeczności między wiarą i nauką; będę wiedział, na jakie pytania odpowiada wiara, a na jakie nauka; będę znał metody pozwalające na rozwój wiedzy i wiary; będę w stanie podać różne dzieła religijne (dzieła sztuki sakralnej).

**Metoda – pogadanka.** Nauczyciel wita uczniów po wakacjach i chwilę rozmawia z nimi o tym, co przeżyli. W trakcie rozmowy nauczyciel powinien nawiązać do zachwytu nad światem. Wakacyjne widoki – góry, morze, widok rozgwieżdżonego nieba – prowadzą nas do uczucia zachwytu nad światem. Jednocześnie człowiek od zawsze był ciekaw. Już w starożytnej Grecji ludzie podejmowali próby zrozumienia świata, dzięki czemu powstała filozofia. Współcześnie wiedza człowieka jest na tyle szeroka, że różnymi dziedzinami wiedzy zajmują się różne gałęzie nauki.

**Metoda – prezentacja multimedialna.** Nauczyciel wyświetla uczniom prezentację multimedialną dotyczącą wiary i rozumu, w której ukazane zostaną dwie drogi poznania świata – przez rozum i przez wiarę. Nauczyciel nawiązuje do poprzedniego roku, kiedy w programie mowa o objawieniu naturalnym i objawieniu nadprzyrodzonym. W prezentacji należy uwzględnić również zdjęcia, które pozwolą zachwycić się światem, np. zdjęcia kosmosu, fotografie przedstawiające piękne krajobrazy. Jednocześnie należy ukazać, że istnieją różne dziedziny wiedzy, np. biologia, geografia. Każda z dziedzin odnosi się do poznawania innego fragmentu rzeczywistości. Nie są one ze sobą sprzeczne, bo każda poznaje świat w inny sposób. W prezentacji multimedialnej nauczyciel powinien pokazać uczniom metody umożliwiające rozwój wiary, jak na przykład życie sakramentalne, nauka religii, modlitwa, oraz rozwój wiedzy: czytanie książek, uczęszczanie do szkoły, oglądanie programów dokumentalnych itp.

**Metoda – praca w zeszycie.** Nauczyciel na tablicy rysuje tabelkę. Uczniowie rysują taką samą w zeszytach, następnie wypełniają wolne pola, pracując w parach lub samodzielnie.

Dziedzina wiedzy	Co bada?	Jakich metod używa?	Co ludzie zyskują?

Po skończonej pracy uczniowie prezentują wyniki. Nauczyciel podsumowuje tę część lekcji. Naukowcy zajmujący się różnymi dziedzinami wiedzy ludzkiej badają inne zjawiska i przy użyciu innych przyrządów, np. biolog korzysta z mikroskopu, astronom z teleskopu. Jednocześnie osiągnięcia naukowców w każdej z dziedzin przynoszą korzyści wszystkim ludziom, np. wynajdywane są potrzebne leki, budowane nowe maszyny itd. Nauczyciel powinien wskazać, że chęć poszerzania wiedzy i ciekawość są charakterystyczne dla ludzi.

**Metoda – pogadanka cd., prezentacja multimedialna cd.** Nauczyciel mówi, że z pewnością uczniowie słyszeli taką opinię, że wiara i rozum są ze sobą sprzeczne. Poprzez pogadankę nauczyciel ukazuje, że jest to nieprawda. Każda z dziedzin nauki bada jakiś obszar wszechświata, Bóg zaś jest jego Stwórcą i nie możemy Go doświadczyć w sposób doświadczalny (nie da się Go zmierzyć, zważyć i przebadать naukowo). Jednocześnie członkowie Kościoła bywają znanymi naukowcami. Nauczyciel wraca do prezentacji multimedialnej i przypomina kilka postaci głęboko wierzących naukowców, np. Mikołaja Kopernika czy współcześnie żyjącego ks. Michała Hellera. W zakończeniu prezentacji warto zawrzeć różne przykłady sztuki religijnej.

**Metoda – pantomima.** Uczniowie zostają podzieleni na grupy, na przykład poprzez odliczenie. Liczebność grup powinna wynosić 4–5 osób. W przypadku klas mniej licznych grupy można odpowiednio zmniejszyć.

Każda z grup ma odpowiedzieć pisemnie na pytania:

1. Co poznajemy przez wiarę?
2. Co daje nam wiara?

Oprócz pisemnych odpowiedzi każda z grup ma przygotować krótką pantomimę dotyczącą tego, co daje nam wiara. Prezentacja pantomimy nie może zająć mniej niż 30 sekund na grupę, a w trakcie swojego występu uczniowie nie mogą używać słów (zasada pantomimy).

W trakcie sprawdzania wyników pracy w klasie powinna panować cisza. Nauczyciel zwraca uwagę uczniom, że powinni nawzajem szanować swoją pracę.

**Metoda – SMS.** Uczniowie mają napisać SMS, w którym odpowiedzą na pytanie: „Dlaczego wiara i rozum nie są ze sobą sprzeczne?”. Po wykonanym poleceniu następuje sprawdzenie wyników pracy.



### Alternatywna propozycja realizacji

**Metoda – praca plastyczna.** W klasach, w których nie jest możliwa realizacja zaproponowanej wyżej metody, poszczególne grupy wykonują symboliczne rysunki na tablicy.

**Metoda – praca z podręcznikiem.** Uczniowie wykonują ćwiczenia 1 i 2 z podręcznika.

**Metoda – karty pracy.** Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (załącznik nr 1). Uczniowie indywidualnie wypełniają karty pracy.

Niezależnie od wybranej metody pracy należy nagrodzić uczniów ocenami.

**Podsumowanie lekcji.** Nauczyciel podsumowuje lekcję. Pomocne będą następujące pytania i polecenia:

- A. Podaj przykład pytania, na które odpowiada wiara.
- B. Podaj przykład pytania, na które odpowiada nauka.
- C. W jaki sposób możemy rozwijać naszą wiarę?



### Modlitwa na zakończenie

*Ojciec nasz.*



### Praca domowa

Z podręcznika.



### Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – tworzenie wypowiedzi – forma SMS;
- geografia – opis świata w kategoriach geograficznych
- biologia – biologiczny sposób poznania świata, ewolucja;

- matematyka – rozumowanie i argumentacja, matematyczny sposób opisu świata;
- plastyka – sztuka religijna;
- historia – rys historyczny konfliktu wiary i nauki.

**Załącznik nr 1**



**Karta pracy**

1. Podaj trzy przykłady pytań, na które odpowiada wiara, i trzy, na które odpowiada nauka.

<b>Wiara odpowiada na pytania:</b>	<b>Nauka odpowiada na pytania:</b>

2. Poniższa notatka zawiera błędy. Zapisz poprawną wersję.

Wiara i wiedza są ze sobą sprzeczne. Zarówno wiara, jak i nauka nie są człowiekowi potrzebne. Wiara odpowiada na pytania o to, jak zbudowany jest świat, a nauka na pytania o sens życia.

Poprawna wersja:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zaprojektuj znaki graficzne przedstawiające symbolicznie wiarę i rozum.

**Wiara**

.....

**Rozum**